

Marek Jagodziński

Janów Pomorski, gm. Elbląg, woj. elbląskie

Informator Archeologiczny : badania 18, 125

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRÓDEK
woj. białostockie
Stanowisko I - grodzisko
"Góra Zamkowa"

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził mgr Ludomir Łoźny. Finansował KZA w Białymstoku. Drugi sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne z XII-XIII wieku ze śladami osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego.

Badania wykopaliskowe były kontynuacją prac rozpoczętych w roku ubiegłym. Skupiły się głównie w północnej części grodziska i miały na celu rozpoznanie konstrukcji wału obronnego w miejscu, które wskazywało na najlepsze jego zachowanie. Teren ten jest wolny od zabudowy mieszkalnej i gospodarczej, nie występują również działki uprawne, przylega do Brzegów rzeki Supraśl. Zażożono wykop długości 20 m i szer. 3 m oznaczając go nr 3.

W wyniku eksploracji stwierdzono występowanie warstwy ciemnej ziemi, miejscami noszącej ślady spalenia, o niedużej miąższości około 10-15 cm. Występuje ona w obu profilach wykopu, układające się równolegle do poziomu gruntu, dochodzą do odkrytej stopy wału. Warstwę tę odsłonięto na głębokości 40 cm od obecnego poziomu w szczycie wału. Zawierała ona nieliczny materiał ceramiczny, noszący ślady wtórnego przepalenia. Pod warstwą ciemnej ziemi wystąpił ciemnoziółty piasek zawierający niewielkie ilości żwiru i drobnych kamieni. Fragmenty ceramiki nie wystąpiły głębiej niż warstwa spalenizny. W obu profilach stwierdzono smugowe ślady drewna układające się na skłonie wału ponad warstwę ciemnej ziemi.

Wał został wniesiony na naturalnym wzniesieniu, na jego szczycie być może istniało jakieś dodatkowe drewniane umocnienie /ślady rozłożonego drewna w rozsypaniu wału/. Prawdopodobnie też uległ częściowemu spaleniu. Brak natomiast śladów jego wewnętrznej konstrukcji. Przypuszczalna wysokość wału ziemnego wynosiła około 2,50 m.

Konstrukcja stopy wału na zbadanym odcinku składała się z drewnianej belki o wymiarach: długość 2,14 m, wysokość 28 cm, grubość 12 cm. Od strony zewnętrznej /rzeki/ była ona przytrzymywana przez wbity skośnie słup o wymiarach: długość 1,70 m, szerokość 18 cm, grubość 16 cm, górna część słupa uległa zbutwieniu. Miał on czworoboczny przekrój i był zastrzony na końcu. Belka stopy wału nieznacznie wchodziła w zachodni profil wykopu, nie dochodziła natomiast do wschodniego, choć i w nim stwierdzono występowanie niedużych śladów drewna na poziomie odpowiadającym ułożeniu belki. Innych śladów konstrukcji nie stwierdzono. W obu profilach, po zewnętrznej stronie belki, wystąpiły ślady warstw poziomów zalewowych.

Oprócz belki i słupa w konstrukcji stopy wału znaleziono nieliczny materiał ceramiczny, głównie wczesnośredniowieczny, oraz fragment podkowy żelaznej i fragmenty obuwia skórzanego z XVI-XVII w.

Przeprowadzono również ilustrację terenową działek uprawnych leżących w bezpośrednim sąsiedztwie grodziska, z których zebrano ceramikę wczesnośredniowieczną.

Materiał zabytkowy i dokumentacja znajduje się w PAM, po opracowaniu zostanie przekazany KZA w Białymstoku.

GRÓDZIĄDZ - MNISZEK
woj. toruńskie
Stanowisko III

patrz
paleolit i mezolit

JANÓW POMORSKI, gm. Elbląg
woj. elbląskie

Biurow Dokumentacji Zabytków
w Elblągu

Badania prowadził mgr Marek Jagodziński. Finansował Wojewódzki Konserwator Zabytków w Elblągu. Trzeci sezon badań. Osada pruska wczesnośredniowieczna /VIII-XI w.n.e./

Badania prowadzono głównie przy wschodnim, określonym na podstawie badań powierzchniowych, krańcu osady. Długi trzydziestometrowy sondaż, który usytuowano wzdłuż linii E-W, począwszy od miejsca, gdzie na powierzchni nie występowały żadne zabytki, odsłonił liczne obiekty nie naruszone przez orkę /fragmenty trzech domostw oraz paleniska z brukami kamiennymi i jamy zasobowe/. Nie ulega wątpliwości, że osada kontynuuje się dalej w kierunku wschodnim, aż do niewielkiej rzeki Bierutówki. Dość należy, iż bezpośrednio za rzeką odkryto na powierzchni liczne fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej. Badania prowadzono również przy południowej krawędzi osady, gdzie założono sondaż o wymiarach 25 x 2 m usytuowany wzdłuż linii N-S. Południowa krawędź wykopu wycinkowo obejmowała wyraźne obniżenie terenu, które na podstawie analizy warstw można interpretować jako pozostałość po dawnym korycie rzeczonym. W wykopie tym nie udało się zlokalizować południowego krańca osady, która ciągnie się dalej poza obniżeniem. Odsłonięto tu dużą liczbę palenisk z zachowanym brukiem kamiennym oraz jamy zasobowe. Na tym etapie badań nie jest możliwe wydzielenie obiektów mieszkalnych ze względu na wycinkowy charakter badań. Nawiązując do ubiegłorocznych wykopów, prowadzono też badania szerokopłaszczyznowe, mające na celu odsłonięcie dalszej części warzschatu rogowiarskiego. W założonym wykopie, zgodnie z oczekiwaniami, natrafiono na kontynuację budynku, w którym mieściła się pracownia rogowiarska. Świadczyły o tym liczne półprodukty rogowe oraz wyroby gotowe w postaci fragmentów grzebieni i okładek do noży. Ogółem przebadano obszar o pow. 2,8 ara. Istotnym osiągnięciem tegorocznych badań było stwierdzenie, iż osada zajmuje obszar co najmniej 15 hektarów, a duża jej część jest nienaruszona przez orkę, rokuje więc dużą nadzieję badawczą. Planem badań jest odkrycie dużej liczby /ok. 100/ wyrobów ze szkła /pacioriki, fragmenty naczyń szklanych/, wyrobów bursztynowych, metalowych /m.in. sztabka ołowiana, odważnik, liczn. gwoździe używane do budowy łodzi/, rogowych, a także dominujących, jeśli chodzi o liczbę nad ilością inwentarza ruchomego, kości zwierząt 700-20 tys. sztuk/ oraz ceramiki, której fragmenty wystąpiły dość licznie we wszystkich wykopach.

Badania będą kontynuowane.